

Norske kveners forbund – Ruijan kvääniliitto

Riksantikvaren

postmottak@ra.no

24.06.2025

Høringsinnspill – Bevaringsstrategi for bygder og byers kulturmiljø

Norske kveners forbund – Ruijan kvääniliitto (Nkf-Rk) takker for muligheten til å gi innspill til bevaringsstrategien.

Vi er glade for at Riksantikvaren ved flere anledninger løfter frem urfolk og de nasjonale minoritetene i bevaringsstrategien. Spesielt ønsker vi å løfte frem setningen om at «urfolk og nasjonale minoriteters kulturmiljø vurderes spesifikt i alle effektmålene innenfor de øvrige innsatsområdene». Dette er et godt startpunkt, enn noe lite konsist. Dessverre stopper det i stor grad opp der, da de nasjonale minoritetene ikke følges godt opp i resten av dokumentet. På høringsmøtet tidlig i juni stilte Nkf-Rk spørsmål om det var gjort opp noen tanker eller strategier for videre dokumentasjon, vern og kunnskapsformidling om og av bygg og kulturminner fra nasjonale minoriteter, innenfor dagens regelverk. Der fikk vi som svar at «så langt hadde vi ikke kommet», og at det «nok må bli en del av neste fase, som spesifikt prosjekt da, kanskje».

Vi etterlyser en tydeligere og mer forpliktende inkludering av kvenske kulturmiljøer i det nasjonale kulturminnearbeidet. Dette er et arbeid som haster. Mange kvenske kulturminner gikk tapt som følge av nedbrenning av Nord-Troms og Finnmark under krigen, og enda mer risikerer å gå tapt som følge av forfall og manglende tiltak, finansiering og kunnskap.

Konkrete tiltak som vi ønsker å løfte frem:

- Det er viktig at strategiene bygger på det som er levende i et kvensk samfunn. For eksempel at kvenske hus fra førkrigstiden i bygde- og bysamfunn restaureres og at folk bor i dem. Kulturminnefondet kunne i stedet for 30% i tilskudd for restaurering gi 60%.
- Den kvenske historien må synliggjøres i bygder og byer gjennom blant annet bruk av kvenske navn på skilting på offentlige bygninger og på kartet.
- Det må forskes mer på kvenske byggeskikker og tradisjoner. Dagens registrering tar i stor grad utgangspunkt i hvem som har eid eller bodd i bygningene, og ikke byggeskikker m.m. Dette gir et begrenset bilde av kulturarven, og kan i verste tilfelle resultere i tap av materiell og immateriell kulturarv.
- Arbeidet med kvensk kulturarv bør ikke avgrenses av landegrensene, men sees på som den grenseløse kulturen den er. Kvensk kultur har hatt gjensidig utveksling og utvikling

med tornedalske og nordfinske samfunn. Derfor bør det etableres samarbeid med relevante etater i nabolandene.

- Et sterkere fokus på vern av etterreformatoriske bygg, redskaper og funn, som kan kobles til nasjonale minoriteter.

Riksantikvarens strategi bør bidra til å synliggjøre og sikre denne arven for fremtiden. Vi stiller oss til disposisjon for videre samtaler.

Ystävällisin tervheisin – vennlig hilsen

Ruijan kvääniliitto – Norske kveners forbund

Kristin Mellem
Johtaja – leder
Tlf. 922 23 545
kristin@kvener.no

Rune Sundelin
Varajohtaja – nestleder
Tlf. 975 25 323
rune@kvener.no

Vilde Christoffersen Walsø
Pääsekretääri – generalsekretær
Tlf. 408 99 719
vilde@kvener.no